

MAATILAN TYÖTURVALLISUUS



Maatilan työturvallisuus

Työturvallisuusriskien hallinta

Työympäristön vaaratekijät selkokielellä

Layla Ahonen ja Sarita Jylhä-Rastas

Työturvallisuus

- Työympäristön vaaratekijät
- Koneturvallisuus
- Työn kuormittavuus
- Muut vaarat

Työympäristön
vaaratekijät

Työympäristön vaaratekijät

- Melu
- Lämpöolosuhteet
- **Kulkureitit ja työtilat**
- Kemikaalit
- Pölyt ja homeet

Kulkureitit ja työtilat

- Yleinen siisteys ja järjestys
- Vaara pudota
- Rehuvarastot ja siilot
- Maanalaiset tilat ja kaivot

Kulkureitit ja työtilat

Yleinen siisteys ja järjestys

| | |
|-----------|-----------------------------------|
| Siisti | puhdas |
| Järjestys | tavarat ovat oikeilla paikoillaan |

Ovatko työtilat siistit?

Ovatko työtilan koneet ja tavarat järjestyksessä?

| | |
|-----------|-----------------------------------|
| Siisti | puhdas |
| Järjestys | tavarat ovat oikeilla paikoillaan |

Tuotantotilojen siisteys vaikuttaa
viihtyvyyteen ja
työturvallisuuteen.

Tuotantotilojen siisteys luo viihtyisyyttä
ja turvallisen ympäristön tehdä töitä.



Tuotantotilojen siivoaminen on tehtävä säännöllisesti ja järjestelmällisesti.



Hyvä työtilojen järjestys lisää
työturvallisuutta.



Tuotantotiloissa
kaikilla työvälineillä
on oma paikkansa.

Kun työvälineet
järjestää aina
oikeille paikoilleen,
niin järjestys pysyy.



Ovatko reitit, joita kuljetaan avoimia, esteettömiä ja leveitä?

| | |
|----------|--|
| Esteetön | jolle ei ole estettä, rajoittamaton, vapaa |
| Reitti | väylä, kulkureitti |

Käytävät pidetään aina avoimina.



Työvälineet järjestellään niin, että ne eivät estä kulkemista.
Työvälineet ripustetaan seinälle, jos se on mahdollista.



Ovatko lattiat ja kulkureitit tasaisia?
Ovatko lattioiden ja kulkureittien pinnat
riittävän karkeita?

| | |
|-------------|---|
| Kulkureitti | reitti, väylä, kulkuväylä, kulkutie; se, mitä pitkin joku kulkee |
| Tasainen | tasapintainen, pinta jossa ei ole epätasaisuuksia, rosoja, kuoppia tai muuta sellaista |
| Karkea | pinnasta: karhea, rosoinen, epätasainen |

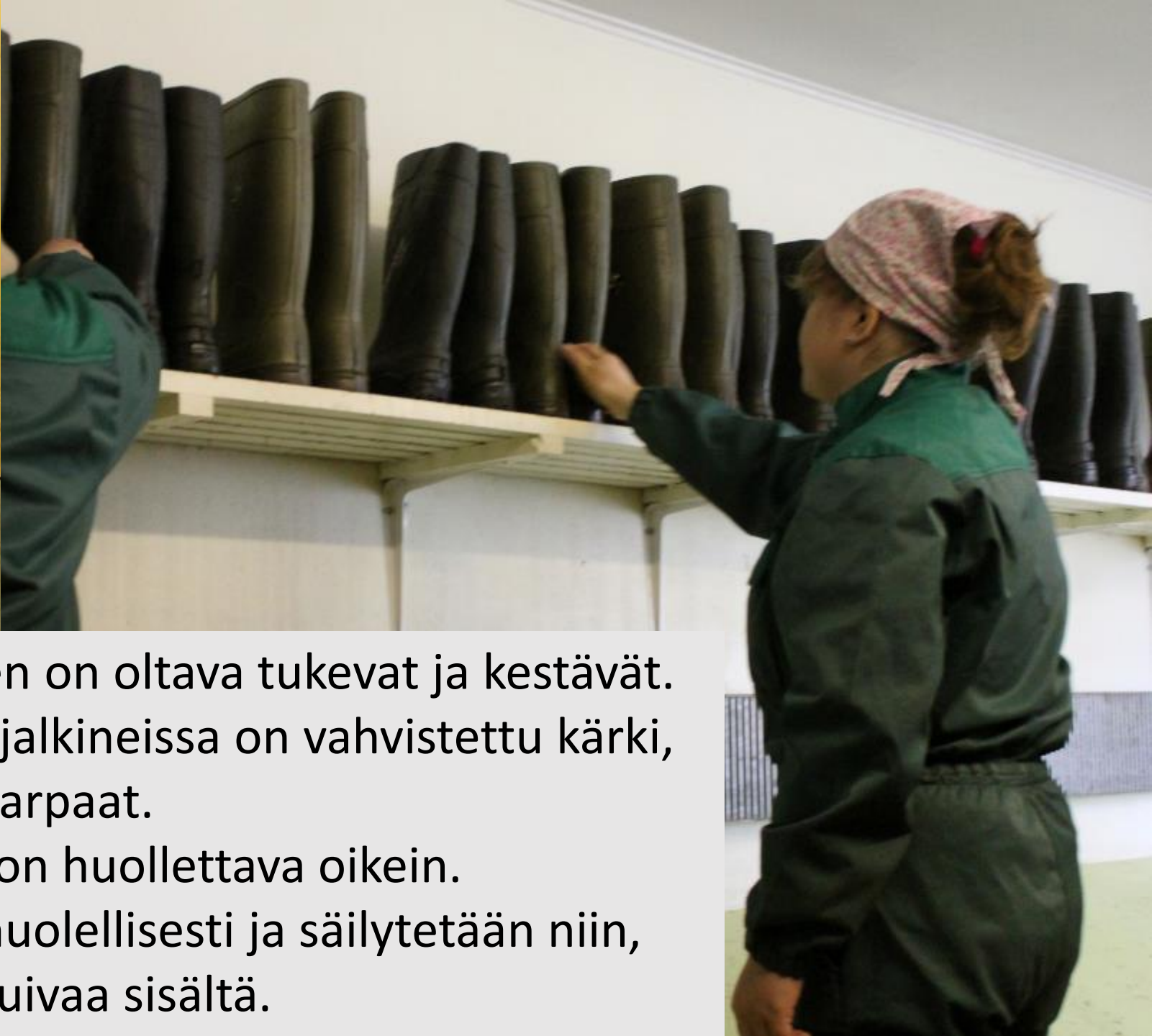


Lattioissa on hyvä, tarkoitukseen sopiva, kestävä ja tasainen pinta.



Käytetäänkö työssä tukevia ja hyvin pitäviä jalkineita?

| | |
|--------|-----------------------|
| Tukeva | jämäkkä, kestävä |
| Pitävä | kestävä, luja, sitova |



Työjalkineiden on oltava tukevat ja kestävät. Tärkeintä työjalkineissa on vahvistettu kärki, joka suojaa varpaat. Työjalkineet on huollettava oikein. Ne pestään huolellisesti ja säilytetään niin, että jalkine kuivaa sisältä.

Onko kulkureittien ja työtilojen valaistus sopiva?

| | |
|-----------|--|
| Valaistus | keinotekoisen valonlähteen aikaansaama valoisuus |
|-----------|--|



Hyvä yleisvalaistus valaisee myös pimeänä vuoden aikana.





Hyvin valaistuissa tuotantotiloissa on turvallista tehdä töitä.



Ovatko tuotantotilojen turvamerkit kunnossa?
Onko poistumistie / hätäuloskäynti merkitty?
Onko sammuttimen paikka merkitty?
Onko sähköpääkeskus merkitty?

| | |
|----------------|---|
| Turvamerkki | merkki, kyltti, jolla selkeästi ilmoitetaan kohde, joka on löydettävä erityisesti hätätilanteessa |
| Poistumistie | tie tai ovi, josta päästään poistumaan hätätilanteessa |
| Sammutin | laite, jolla sammutetaan syttynyt tulipaloo |
| Sähköpääkeskus | keskus, johon on kytketty kaikki sähköt |



Poistumistiet ja
hätäuloskäynnit on
selkeästi merkitty.



Palosammuttimia on kaikissa tuotantotiloissa ja ne on hyvin merkitty.



**Automaattinen
PALO-OVI**

**— älä estä sulkeu-
tumista**

SUOMEN PALONTORJUNTAYHTIÖ

Automaattinen palo-ovi on hyvin merkitty. Viereen on laitettu ohjeet joita on noudatettava, että palo-ovi toimii.

PALO-OVI

**PALO-OVEN KYNNYS PIDETTÄVÄ
PUHTAANA**

**MUUTOIN PALO-OVI EI SULKEUDU
AUTOMAATTISESTI**



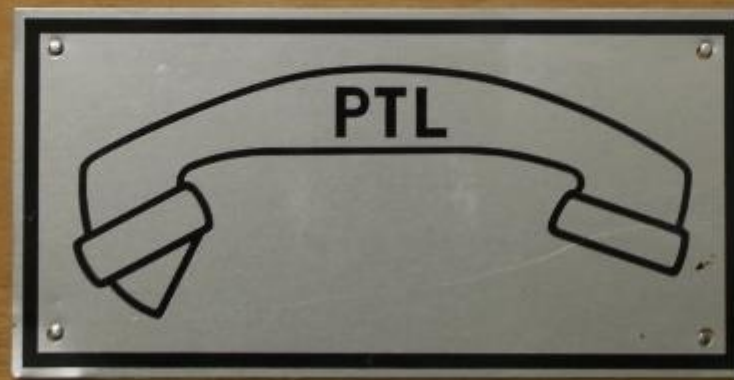
Tuotantorakennuksen ulkopuolella olevat sammuttimet on merkitty.



Tuotantotilojen sähkökeskus.

**SÄHKÖ-
PÄÄKESKUS**

Sähköpääkeskus
on selkeästi
merkitty.



Kulkureitit ja työtilat

Vaara pudota

| | |
|-------------|---|
| Pudota | liikkua painovoiman vaikutuksesta (nopeasti) alaspäin, maata kohti |
| Vaarallinen | aiheuttaa vaaraa, onnettomuutta, vahinkoa tai muuta sellaista tuottava, riskejä sisältävä; esimerkiksi vaarallinen alue |

Ovatko korkealla sijaitsevat työtasot ja parvet suojattu kunnollisella kaiteella?

| | |
|-------|--|
| Taso | tasainen, suora pinta |
| Parvi | huoneen yläosaan rakennettu lavamainen tai parvekemainen tila, jonka lattiataason ja huoneen varsinaisen |
| Kaide | aitamainen tukirakenne tai suojarakenne |



Korkealla sijaitsevan jauhosiilon kaiteet.





Korkealla sijaitsevan parven kaiteet on rakennettu tukevasti.





Korkealla sijaitseva työtila on ympäröity tukevilla rakenteilla.





Kunnolliset rakenteet takaavat turvallisen työskentelyn korkealle olevissa työtiloissa.

Ovatko portaat ja tikkaat tukevat / kestävät?
Onko ne kiinnitetty tukevasti?
Onko niissä kaide?

| | |
|------------|---|
| Porras | askelma, astin, rappu |
| Portaat | askelmasarja, jota pitkin pääsee esimerkiksi rakennuksessa kerroksesta toiseen, portaikko |
| Tikkaat | kiinteät tai siirrettävät tukeen nojaavat portaat, tikapuut |
| Tukeva | vakaa, vankkumaton, horjumaton, luja, pitävä, kestävä, jämäkkä |
| Kiinnittää | panna kiinni, liittää, sitoa, kytkeä |



Ylös jauhosiilolle menevät tukevasti kiinnitetyt kaiteelliset portaat.

Parvelle menevät portaat on rakennettu tukevasti.
Portaissa on välitasanne ja niissä on tukevat kaiteet.



Ylhäällä sijaitseviin työtiloihin on kunnolliset portaat.
Portaissa on hyvät tukevat kaiteet ja välitasanne.



Onko lattiassa olevat aukot suojattu luukulla tai kaiteella?

| | |
|---------|--|
| Aukko | (suurehko) reikä, avonainen kohta, tyhjä kohta, tyhjä tila |
| Suojata | estää vahinko, vaara, haitta, olla suojana |
| Luukku | kulkuaukon tai muun aukon sulkeva, avattava levy |

Yläkerran olkien pudotus aukko on suojattu tukevalla luukulla ja kaiteilla.



Viljan kuivurirakennuksen yläkerrassa on lattiassa siilojen aukot.

Näissä aukoissa on kunnan luukut.

Luukussa on vetokahva. Kun luukku avataan on sisällä vielä suojaava rautaristikko.



Lattiassa olevat aukot suojataan eri tavalla.
Suojaus riippuen aukon käytöstä.



Onko usein tehtävissä huoltotöissä ja kunnossapitotöissä kunnollinen teline tai työtaso?

| | |
|--------------|--|
| Huolto | huolenpito, huolehtiminen, hoito, kunnossapito |
| Kunnossapito | kiinteistön ylläpitoon kuuluva toiminta, jossa kohteen ominaisuudet säilytetään uusimalla tai korjaamalla vialliset ja kuluneet osat |
| Teline | rakenne, rakennelma, jonka varaan voidaan asettaa jotakin |



Tuotantotilojen työtasot, tikkaat ja telineet helpottavat päivittäisiä töitä.

Onko lasten pääsy estetty paikkoihin, joista voi pudota?

| | |
|--------|--|
| Pudota | liikkua painovoiman vaikutuksesta (nopeasti) alaspäin, maata kohti |
|--------|--|



Siirrettävä kulkueste yläkerran tiloihin.

Kulkureitit ja työtilat

Rehuvarastot ja siilot

| | |
|---------|--|
| Rehu | kotieläinten ruokinta-aineita; eläinten, erityisesti karjan ravinto |
| Varasto | myöhempää käyttöä varten säilytettyjen tuotteiden kokoelma, tavaroiden säilytystila, varastorakennus |
| Siilo | säilytystila |

Onko isot ja painavat tavarat esimerkiksi lannoitesäkit varastoitu niin, että ne eivät kaadu tai putoa kenenkään päälle?

| | |
|------------|--|
| Varastoida | panna varastoon, kerätä varastoksi, pitää varastossa, esimerkiksi varastoida viljaa |
| Säkki | iso kangaspussi, iso paperipussi, jota käytetään varsinkin massatavaran kuljettamiseen tai säilytykseen |
| Lannoite | maan lannoittamiseen käytettävä aine tai aineseos, lannoitusaine; aine jolla kiihdytetään kasvien kasvua |
| Kaatua | mennä kumoon, nurin, kellistyä, kellahtaa, sortua, luhistua, romahtaa |

Säkkilavojen varasto.





Paalit on sijoitettu varastoon niin, että ne ei kaadu kenenkään päälle.





Iso kokoisten säkkien säilyttämiseen tulee olla riittävästi tilaa.



Kuljetetaanko esimerkiksi jättirehupaalit niin, että ne eivät kaadu tai putoa kuljetuksen aikana?

| | |
|-----------|--|
| Kuljettaa | siirtää (viedä, tuoda) jokin mukanaan tai jollakin kuljetusvälineellä suhteellisen etäälle; ohjata, ajaa jotakin kulkuneuvoa; liikuttaa jotakin esinettä |
| Rehu | kotieläinten ruokinta-aineita; eläinten, erityisesti karjan ravinto |
| Paali | tavallisesti jostakin kevyestä aineesta tiiviiksi säännöllisen muotoiseksi kappaleeksi puserrettu tavaraerä, esimerkiksi heinäpaali |
| Jätti- | erittäin suuri, käytetään yhdyssanan alkuliitteenä esimerkiksi jättipaali |

Kuljetettava kuorma on aina
sidottava hyvin.

Kuorma ei saa olla liian painava.
Kuorma ei saa olla liian leveä.

Onko viljasiilon päällä kate niin, että siiloon ei pääse putoamaan?

| | |
|------------|---|
| Vilja | ryhmä heinäkasveja; viljakasvit, joiden siemeniä käytetään ravinnoksi; (ainesana) näiden kasvien siemenet jotka korjataan talteen ja käytetään ravinnoksi |
| Viljasiilo | viljan säilytystila |
| Kate | se millä katetaan, peitekerros, päällys, esimerkiksi aukon kate |



Jauhosiilossa on tukeva luukku.

Viljasiilon ja rehusiilon päällä on tukeva kansi.



Siilo on peitetty suojapeitteellä.



Kulkureitit ja työtilat

Maanalaiset tilat ja kaivot

| | |
|-------------|---|
| Maanalainen | sellainen, joka on maan alla, maan alla sijaitseva tai elävä |
| Kaivanto | pitkänomainen kaivettu kuoppa, (vesi)uoma, esimerkiksi vesijohtotöitä tehdessä avonainen kaivanto |

Ovatko kaivojen kannet tukevat ja ehjät?

Ovatko lietesäiliöiden ja muiden maanalaisten tilojen kannet tukevat ja ehjät?

| | |
|-------------|--|
| Kaivo | pohjaveteen ulottuva (kehystetty) vedenottokuilu tai vedenottoputki, esimerkiksi pihakaivo; kuilumainen säiliö, esimerkiksi likakaivo, saostuskaivo |
| Liete | nestettä samentavat tai sen pohjaan laskeutuneet pienet kiinteät hiukkaset; hiukkasten ja nesteen samea seos, esimerkiksi viemäriete |
| Säiliö | nestemäisen tai kaasumaisen aineen tai massatavaran säilyttämiseen tai kuljettamiseen käytettävä tila, tankki, esimerkiksi jätesäiliö; suljettu astia, joka pitää sisällään jotain ainetta |
| Lietesäiliö | säiliö, johon säilötään esimerkiksi jätevesien lietteet |
| Maanalainen | sellainen, joka on maan alla, maan alla sijaitseva tai elävä |
| Kansi | esineessä (yläpinnalla) olevaa aukkoa peittävä avattava levy |



Sadevesi kaivon kansi.





Kaivon kansi on ehjä.
Kansi erotuu hyvin ympäristöstään.



Onko avoimen lietesäiliön ympärillä 1,5 metriä korkea aita?

Onko tästä aidasta 40 senttimetrin päässä traktorille selkeät varoitusmerkinnät?

| | |
|-------|---|
| Avoin | auki oleva, aukinainen, avonainen, sulkematon |
| Aita | varsinkin jotakin maa-aluetta rajoittava reunarakenne, suojarakenne |

Avoimen lietelantasäiliön ympärillä on oltava kunnollinen 1,5 metriä korkea aita.



Suojataanko kaivannot selkeästi kaiteella?
Estetäänkö ulkopuolisten pääsy kaivannon lähelle?

| | |
|----------|---|
| Kaivanto | pitkänomainen kaivettu kuoppa, (vesi)uoma, esimerkiksi vesijohtotöitä tehdessä avonainen kaivanto |
|----------|---|

Kaivanto on merkittävä näkyvästi
esimerkiksi puomeilla ja värillisillä
nauhoilla.

Maatilan työturvallisuus -opetusmateriaali on tuotettu

Maahanmuuttajien perustutkintokoulutuksen jatkokurssit, MALU2 -hankkeessa, jota on rahoittanut Opetushallitus.

Hankkeen pääkohderyhmänä olivat luonnonvara-alan maahanmuuttajaopiskelijat. Lisäksi kohderyhminä olivat luonnonvara-alan oppilaitosten henkilökunta ja työssäoppimispaikat.

Hankkeen yhtenä tavoitteena oli tuottaa luonnonvara-alan koulutukseen maahanmuuttajaopiskelijoille soveltuvaa selkokielistä alan materiaalia.

Maatilan työturvallisuus – materiaali on yksi näistä selkokielistä materiaaleista.

